

ПЕРСПЕКТИВА

ЕНЕРГОАТОМ
ENERGOATOM

Тижнева газета

№50 (1472) 14 грудня 2019 р.

Заснована в 1991 році

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР УКРАЇНИ ОЛЕКСІЙ ГОНЧАРУК ПРЕДСТАВИВ Т.В.О. ПРЕЗИДЕНТА НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ» ПАВЛА ПАВЛИШИНА

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук представив колективу НАЕК «Енергоатом» тимчасово виконуючого обов'язки президента компанії Павла Павлишина. Представлення відбулось 6 грудня у центральному офісі Енергоатома. У заході взяли участь голова підкомітету з питань ядерної енергетики та ядерної безпеки Комітету Верховної Ради з питань енергетики та житлово-комунальних послуг Остап Шипайло і міністр енергетики та захисту довкілля Олексій Оржель.

Представляючи Павла Павлишина, Олексій Гончарук наголосив, що рішення про зміну керівника Енергоатома було пов'язане насамперед із тим, що загалом «команда оновлюється».

З свого боку міністр енергетики та захисту довкілля Олексій Оржель зазначив: «Енергоатом – найголовніший елемент енергетики. Пріоритетом атомної енергетики є безпека, економіка та ефективність. Сьогодні перед нами стоїть завдання продемонструвати вищу ефективність і зберегти за атомною галуззю статус локомоти-

ва економіки та енергетики». Він додав, що кандидатуру Павла Павлишина було обрано за високу ефективність роботи на посаді директора Рівненської АЕС.

Т.в.о. президента НАЕК «Енергоатом» Павло Павлишин у своєму виступі подякував за представлення: «У нас дуже великий і потужний колектив, і наше головне завдання – це безпечна експлуатація атомних електростанцій. Водночас в атомній галузі зараз є багато проблем – надвисокий обсяг ПСО, гальмування інвестпроектів та багато інших питань, що потребують вирішення. Але я сподіваюся, що спільними зусиллями з Урядом та ВР ми їх зможемо успішно розв'язати».

Довідково:

Павло Павлишин приступив з 05 грудня 2019 року до тимчасового виконання обов'язків президента ДП «НАЕК «Енергоатом» на підставі розпорядження КМУ від 04.12.2019 № 1195-р, наказу Мінекоенерго України від 05.12.2019 №896-о та наказу НАЕК «Енергоатом» від

05.12.2019 №1510-к «Про тимчасове виконання обов'язків президента ДП «НАЕК «Енергоатом». З 2012 року обіймав посаду генерального директора ВП «Рівненська АЕС», де працював з березня 1992 року та пройшов шлях від оператора реакторного відділення реакторного цеху №2 Рівненської АЕС до генерального директора станції.

ГОЛОВА АТОМПРОФСПІЛКИ ВРУЧИВ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРУ ЛИСТ-ЗВЕРНЕННЯ

6 грудня у центральному офісі ДП «НАЕК «Енергоатом» у ході представлення Прем'єр-міністром України Олексієм Гончаруком тимчасово виконуючого обов'язки президента компанії Павла Павлишина колективу компанії, Голова Атомпрофспілки Валерій Матов вручив Прем'єр-міністру лист-звернення з вимогою необхідності проведення термінової наради щодо визначення стратегії розвитку атомної галузі України.

Як прокоментував Валерій Матов, Атомпрофспілка, яка, відповідно до законодавства та укладеної Галузевої Угоди, представляє колективні інтереси працівників атомно-промислового комплексу, занепокоєна діями міністра енергетики та захисту довкілля Олексія Оржеля, з ініціативи якого відбулось не-

правомірне звільнення Юрія Недашковського і згортання проєктів з міжнародного співробітництва та розвитку в атомній енергетиці та промисловості, занепокоєна тим, що не підписано до цього часу фінансовий план ДП «НАЕК «Енергоатом на наступний рік, не вирішуються проблеми ДП Схід ГЗК тощо.

Підсумовуючи останні дії Атомпрофспілки (два етапи безстрокової акції протесту атомників: під стінами Мінекоенерго і біля Кабміну), Валерій Матов наголосив, «якби там не було, завдяки нашим активним протестним заходам, нездані позиції атомників: в. о. президента ДП «НАЕК «Енергоатом» призначено професіонала, хоча планувалося інакше. Це перемога, але боротьба за галузь ще попереду».

ПЛАН З ВИРОБНИЦТВА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ У ЛИСТОПАДІ ВИКОНАНО

Хмельницька атомна електростанція виконала планове завдання з виробництва електроенергії за листопад поточного року на 146,4%.

Зокрема, за листопад 2-м енергоблоком ХАЕС вироблено 436,3 млн кВт*год електроенергії при плані 298 млн кВт*год електроенергії. На першому енергоблоці тривають ремонтні роботи.

Коефіцієнт використання встановленої потужності (КВВП) на другому енергоблоці у листопаді 2019 року становив 60,60 %, на ХАЕС загалом - 30,30%.

З початку 2019 року (станом на 24:00 30.11) Хмельницька атомна електростанція (2-й енергоблок) виробила 6 815,1 млн кВт*год електроенергії.

ВІДЗНАЧИЛИ ДЕНЬ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

У затишній залі Палацу культури з нагоди Дня місцевого самоврядування звучали щирі вітання керівництва міста, концертні номери та відзначали кращих з кращих представників органу місцевого самоврядування – усіх тих, хто щодня працює на розвиток і комфорт нашої громади.

З нагоди свята Грамотою Хмельницької обласної ради було нагороджено заступника генерального директора з економіки і фінансів ВП «Хмельницька АЕС» ДП «НАЕК «Енергоатом», члена виконавчого комітету Нетішинської міської ради Альвіну Шестак. Подякою Хмельницької обласної ради нагороджено депутата Нетішинської міської ради VII скликання Анатолія Олійника.

Почесними грамотами і цінними подарунками з нагоди свята були

відзначені знані нетішинці, серед яких член виконавчого комітету міської ради заступник генерального директора ХАЕС з капітального будівництва Олег Рахлінський.

До привітань приєднався генеральний директор ХАЕС Микола Панащенко. Він побажав представникам органу місцевого самоврядування та їхнім родинам міцного здоров'я, достатку, благополуччя, миру й Божого благословіння. Микола Сергійович подякував усім самоврядцям Нетішина за вагомий внесок у розбудову та підняття іміджу міста, адже саме місцеве самоврядування є вагомим складовою народовладдя, одного з чинників розвитку громадянського суспільства.

Відділ з організаційних питань апарату виконавчого комітету Нетішинської міської ради

ХАЕС: ДЕНЬ ЗА ДНЕМ

Станом на 12 грудня енергоблок №2 Хмельницької АЕС працював на потужності 1011 МВт. За попередню добу енергоблоком вироблено 24,32 млн кВт*год електроенергії, а з початку місяця - 267,42 млн кВт*год електроенергії.

На першому енергоблоці Хмельницької АЕС тривала триста вісімдесят третя доба ремонтних робіт.

Радіаційний стан на промисловому майданчику та у прилеглих

регіонах не зазнавав змін, знаходиться на рівні, який відповідає нормальній експлуатації енергоблоків, і не перевищує природних фонових значень.

ТЕХНОЛОГІЧНЕ ОНОВЛЕННЯ ХІМІЧНОГО ЦЕХУ

На загальностанційній компресорній станції Хмельницької АЕС успішно працюють дві нові компресорні установки, тендер на постачання яких виграла українська фірма. За словами заступника начальника хімічного цеху з реконструкції та модернізації Дмитра Корсуна, перші компресорні установки на Хмельницькій АЕС були введені в експлуатацію ще перед пуском першого енергоблока у 1985 році. За цей час вони відпрацювали свій технологічний ресурс і морально застаріли. Тому виникла необхідність повного їх оновлення.

- Процес заміни старих компресорів, - розповідає Дмитро Корсун, - розпочався у 2007 році. Для реалізації інвестпрограми був підготовлений необхідний пакет документів, в тому числі і проект, розроблений ПАТ «Київський науководослідний та проектно-конструкторський інститут «Енергопроект». Основним аргументом стала потреба у збільшенні потреб електростанції у стисненому повітрі. На початковому етапі розглядалась можливість постачання обладнання російського виробництва. Але політичні події 2014 року змусили внести суттєві корективи. Було прийнято рішення, що нові компресори мають бути від вітчизняних виробників. Відбулися тендерні процедури. Переможцем став сумський завод «Компресормаш».

Перший компресор цього підприємства на Хмельницькій АЕС був введений у експлуатацію 2017 року. Через рік запрацював ще один. Зараз ми готуємо до введення в дію третій агрегат. Хочу наголосити, що це сучасне обладнання, яке допоможе нашій електростанції забезпечити безперебійне постачання стисненого повітря для технологічних потреб. За комплектацією механізмів компресорів є авторською розробкою українських інженерів. Окремі вузли виготовлені фініськими та німецькими спеціалістами.

- Скільки компресорів потрібно для повного забезпечення технологічних потреб Хмельницької АЕС?

- Після того, як буде введено в експлуатацію третій компресор, розпочнеться підготовка до проведення тендерних процедур із постачання ще двох компресорів. Після завершення інвестпрограми Хмельницька АЕС у своєму розпорядженні матиме їх п'ять. Це забезпечить підрозділи постачанням достатньої кількості стисненого повітря. До речі, воно буде потрібне і для налагодження повноцінної роботи комплексу із переробки РАВ, який заплановано спорудити на промисловому майданчику нашої електростанції, а також для завершення будівництва третього та четвертого енергоблоків.

- Впровадження нових технологій, заміна обладнання вимагає злагодженої роботи цілої команди фахівців. Хто був причетний до реалізації проекту?

- Показовим є те, що монтаж та введення у експлуатацію нових компресорів нам вдалося провести без залучення підрядних організацій. Лівову частину налагоджувальних робіт вдалося здійснити за участю працівників нашого енергоремонтного підрозділу. Супровід, виготовлення калькуляції, підготовку необхідної документації здійснювали працівники управління капітального будівництва. Доставкою високогабаритних вантажів займались водії транспортного цеху. Особливо хочу відзначити участь колективу конструкторсько-технологічного відділу. Завдяки їм було виготовлено низку проектної документації. До речі, на її основі нетішинське підприємство «Кондиціонер» виготовило необхідні комплектуючі деталі.

У підготовці експлуатаційної та пусконаладжувальної документації активну участь взяла інженер із експлуатації хімічного цеху Оксана

Ємельянова. За специфікою своєї професійної діяльності вона відповідає за налагодження процесів хімводоочищення ПРК та очищення замазучених стічних вод на УОЗС (установка очищення замазучених стоків). Специфіку експлуатації компресорів Оксана Павлівна довелося опанувати, як мовиться, з «нуля». Але інженер із цим завданням справилась успішно. Тепер діючі компресорні установки надійно функціонують під її наглядом.

- Дмитре Борисовичу, процеси реконструкції та модернізації у хімічному цеху тривають і за іншими напрямками.

- Так. Якщо проаналізувати останнє десятиліття, то є чим гордитись нашому колективу. Варто пригадати введення в експлуатацію установки центрифугування. За всіма технологічними етапами спостерігали представники Єврокомісії, заводу-виробника, підрядних організацій.

Хочу наголосити, що питання переробки радіоактивних відходів є важливими для атомної енергетики. Згідно з проектом, на АЕС, де використовуються реактори типу ВВЕР-1000, застосовувалася технологія очищення трапної води від нерозчинених домішок за допомогою баків-відстійників із використанням гравітаційної седиментації. Вода освітлюється за допомогою сили тяжіння у баку-відстійнику. Ця технологія не дозволяє виводити домішки із технологічного циклу і тому вони постійно накопичуються у баках. Нова технологія центрифугування допомагає не тільки зменшити їх кількість, а й підвищити якість очищення води від нерозчинних домішок. Технологія освітлення води за

допомогою установки центрифугування більше як у 5000 разів ефективніша за технологію освітлення у баках-відстійниках. Продуктивність установки центрифугування відповідає продуктивності 300 баків-відстійників, будівництво яких із відповідною інфраструктурою привело б до великих капітальних вкладень.

Працівники хімічного цеху Хмельницької АЕС одними з перших серед основних підрозділів здійснили заходи, передбачені програмою продовження терміну експлуатації першого енергоблока. В основному це стосувалося того обладнання, яке вичерпало свій ресурс. Попередньо був проведений аналіз результатів капітального ремонту обладнання та післяремонтних випробувань. Також аналізувалася звітна ремонтна документація, що дало можливість оформити відповідне обґрунтування та технічне рішення про продовження терміну експлуатації обладнання. Плідною була робота фахівців робочої групи, створеної для виконання завдань продовження експлуатації обладнання, у яку увійшли працівники різних дільниць, напрямків

діяльності хімічного цеху. На трубопроводах систем, важливих для безпеки, роботи виконувала підрядна організація ПрАТ «ТЕХЕНЕРГО», представники якої успішно справились із поставленими завданнями. Це дало можливість продовжити термін експлуатації цих систем ще на 20 років. Загалом, напрямків, за якими ми працювали, у хімічному цеху, аналогічних наведеному, багато. Потрібно було дотримуватись встановлених графіків та вимог нормативних документів. Серед вже реалізованих заходів – продовження терміну експлуатації трубопроводів пари і гарячої води, закріплених за хімічним цехом, ще на 8 років. Також проведений розрахунок на статичну та циклічну міцність обладнання систем, важливих для безпеки. З цим обсягом роботи успішно справились підрядники Науково-технічного комплексу «Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона» НАН України. У зв'язку із закінченням призначеного терміну експлуатації енергоблока №1 однією із вимог загальних положень безпеки є проведення комплексного хімічного обстеження обладнання, яке вже виконано у повному обсязі. Такі системи, як блочна знесолювальна установка і система очищення продувних вод парогенераторів, виводились у ремонт під час ППР. Все інше обладнання ремонтувалось у міжремонтний період. Серед реалізованих заходів з продовження термінів експлуатації – оцінка технічного стану баків зберігання рідких радіоактивних відходів. Робота виконана власними силами за участі спеціалістів хімічного цеху та відділу контролю металу, і була важкою та відповідальною. Інженер воднохімічної лабораторії хімічного цеху Хмельницької АЕС Тетяна Федорчук у складі комісії ДП «НАЕК «Енергоатом» брала участь у заводських приймальних випробуваннях атомно-емісійних спектрометрів з індукційно-зв'язаною плазмою. Прилади встановлені на першому енергоблоці ХАЕС. Випробування атомно-емісійних спектрометрів з індукційно-зв'язаною плазмою проводились на заводі «Thermo Fisher Scientific» німецького міста Бремен. Реалізація цієї програми була передбачена комплексною програмою підвищення безпеки та програмою продовження терміну експлуатації першого енергоблока Хмельницької АЕС.

Олександр Шустерук

На знімках: Д.Корсун та О.Ємельянова біля нової компресорної установки; машиніст загальностанційної компресорної станції О.Скориход за роботою

Фото автора

ПРЕДСТАВНИКИ МІСІЇ ОБСЄ МОНІТОРИЛИ РІВЕНЬ БЕЗПЕКИ НА ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ АЕС

4 грудня відбулася зустріч фахівців Хмельницької АЕС у сфері фізичного захисту, ядерної та екологічної безпеки, міжнародного співробітництва із спостерігачами спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні.

Такі зустрічі із представниками організації із безпеки та співпраці в Європі (ОБСЄ) стали системними і відбуваються вже протягом п'яти років. Розповідаючи про основні завдання організації, її представники нагадали, що рішення про створення моніторингової місії ОБСЄ схвалено 57 країнами з метою збереження миру й розвитку демократії на європейському континенті. Загалом в Україні функціонує десять регіональних відділень ОБСЄ, завданням яких є збір інформації, спостереження, встановлення фактів і звітування про ситуацію

з безпекою на території України.

Представників спеціальної моніторингової місії в Україні цікави-

ли важливі події, пов'язані із безпекою ХАЕС з моменту попереднього візиту, який проходив у лютому поточного року.

Про заходи з ядерної безпеки на Хмельницькій АЕС поінформував спостерігачів ОБСЄ начальник відділу ядерної безпеки (ВЯБ) Леонід Вайнер. Він акцентував увагу на заходах Комплексної зведеної програми підвищення безпеки К(з)ПБ, які були впроваджені на ХАЕС у рамках про-

довження терміну експлуатації першого енергоблока і які дозволили довести рівень безпеки атомних енергоблоків до рівня, що відповідає міжнародно визнаним вимогам з ядерної безпеки та охорони довкілля.

Заступник генерального директора із фізичного захисту і режиму ВП ХАЕС Олег Редзинець довів до присутніх інформацію про проведення станційних командно-штабних навчань та міжнародних навчань, у яких брав участь персонал підрозділу за підтримки Агентства зі зменшення загрози Міністерства оборони США. Розповів керівник з фізичного захисту та режиму також про реконструкцію системи фізичного захисту першого енергоблока, завершення робіт із впровадження центрального пульта охорони фіззахисту Хмельницької АЕС.

З екологічними аспектами діяльності ХАЕС ознайомив спостерігачів начальник відділу охорони навколишнього середовища Олександр Левицький, зокрема зазначивши, що екологічна безпека, охорона довкілля, здоров'я персоналу та населення регіону розташування, раціональне використання природних ресурсів є для ХАЕС пріоритетними.

Інформацію про міжнародну співпрацю Хмельницької АЕС надав представникам місії ОБСЄ керівник відділу міжнародної співпраці та технічної допомоги Владислав Коренюк, який акцентував увагу на проведенні партнерської перевірки Всесвітньої асоціації операторів атомних електростанцій ВАО АЕС, що проходила цього року.

Представники спеціальної моніторингової місії ОБСЄ отримали обґрунтовані відповіді на питання, пов'язані із вимогами безпеки на АЕС України.

Власна інформація

ПРОВЕДЕНО ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ ПРАВА

Відповідно до Конституції України основне право людини - це його можливість здійснювати певні дії для задоволення своїх життєво важливих матеріальних і духовних інтересів, установлених державою і закріплених у Конституції та інших нормативно-правових актах. Кожен громадянин може самостійно вирішити те чи інше питання, але, на жаль, за своєю необізнаністю, не в змозі належним чином отримати інформацію та в свою чергу захистити себе та свої законні права.

Зауважимо, що право кожного громадянина на інформацію гарантується статтею 34 Конституції України. Основними нормативно-правовими актами, що регулюють питання реалізації права на інформацію, є Закон України «Про звернення громадян», «Про доступ до публічної інформації», «Про інформацію», «Про захист персональних даних» та інші. Відповідно до ст.5 Закону України «Про інформацію» реалізація права на інформацію втілюється шляхом можливості особи вільно одержувати, використовувати, поширювати, зберігати та захищати інформацію, яка є необхідною для реалізації та захисту своїх прав, свобод і законних інтересів. Така реалізація не повинна порушувати громадянські, політичні, економічні, соціальні, духовні та інші права, свободи та законні інтереси інших громадян.

На збіглому тижні представники юридичного відділу Хмельницької АЕС надавали працівникам електричної станції безкоштовну правову допомогу з питань реалізації та захисту прав людини.

Вказаний захід проходить щорічно з метою реалізації Плану заходів Міненергоугілля з проведення у відокремлених підрозділах ДП «НАЕК «Енергоатом» Всеукраїнського тижня права. Надання консультацій передбачає доведення до відома працівників ХАЕС інформації стосовно питань щодо реалізації та захисту прав людини.

Зокрема працівники юридичного відділу проводили кваліфіковані консультації та, за потреби,

надавали відповідні витяги із законодавства. Також потрібну інформацію можна було отримати безпосередньо на робочому місці, звернувшись за телефонами працівників ЮВ.

Також юридичним відділом було створено папку у загальностанційній мережі Outlook, в якій розміщено тексти наступних нормативних актів: Указ Президента «Про підвищення ефективності заходів у сфері прав осіб з інвалідністю», стаття «Банкрутство фізичних осіб», Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», Закон України «Про правовий режим воєнного стану», Постанова Кабінету Міністрів України від 19.05.2010 N352 «Про затвердження Порядку справляння збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження» та інше. Інформація про зміни згаданих нормативних актів була доведена до відома керівників ВП ХАЕС з повідомленням про можливість ознайомитися працівникам ВП ХАЕС із вказаними документами.

У випадку неможливості самостійно вирішити питання з метою реалізації і захисту своїх прав, можна звернутись за безоплатною правовою допомогою до Центру безоплатної первинної правової допомоги.

Безоплатна правова допомога – правова допомога, яка гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів Державного бюджету, місцевих бюджетів та інших джерел. Закон України «Про безоплатну правову допомогу» визначає порядок надання безоплатної первинної правової допомоги та безоплатної вторинної правової допомоги. Безоплатна первинна правова допомога, суб'єктами права на яку є усі особи, які перебувають під юрисдикцією

України, включає такі види правових послуг, як надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань; складення заяв, скарг, інших документів правового характеру (крім процесуальних), а також надання особі допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.

Для забезпечення оперативного реагування на повідомлення про затримання осіб, на звернення громадян про надання правової допомоги та на проблемні питання, які вони порушують, а також для надання роз'яснень законодавства у сфері безоплатної правової допомоги та надання правових консультацій цілодобово функціонує єдиний телефонний номер системи безоплатної правової допомоги – 0 800 213 103. Дзвінки зі стаціонарних та мобільних телефонів у межах України безкоштовні.

Відділ «Нетішинське бюро правової допомоги» розташований за адресою: м. Нетішин, вул. Шевченка, буд.1, каб. №112, I поверх, праве крило, будівля Нетішинської міської ради, тел. (03842) 9 04 05. Графік роботи: щодня від 09.00 до 18.00, крім вихідних. Основними завданнями Бюро правової допомоги є правопросвітницька робота, надання безоплатної первинної правової допомоги (юридичних консультацій), забезпечення доступу до безоплатної вторинної правової допомоги (прийом звернень), надання безоплатної вторинної правової допомоги (здійснення представництва інтересів клієнта в суді, складання процесуальних документів) та забезпечення доступу до електронних сервісів Міністерства юстиції України.

Право на безоплатну первинну правову допомогу мають усі особи, які перебувають під юрисдикцією України, тобто будь-хто, кому необхідна правова консультація, може звернутися до відділу "Нетішинське бюро правової допомоги".

Оксана Карташева,
начальник юридичного відділу

ДО КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ СПОНУКАЮТЬ ПЛАКАТИ

На Хмельницькій АЕС завершився конкурс плакатів з культури безпеки. Захід проведено в рамках Програми конкретних дій, спрямованих на становлення і розвиток культури безпеки у ВП ХАЕС. Основною метою заходу є сприяння розумінню персоналом впливу своєї діяльності на безпеку та наслідки, до яких може призвести недотримання вимог та технологічних регламентів з безпечної експлуатації. На конкурс були представлені роботи за різною тематикою. На плакатах відтворено різні аспекти зі сфери безпечної експлуатації обладнання електростанції. Усі роботи об'єднують прагнення покращення рівня культури безпеки, бо саме ця тема ніколи не втрачає актуальності.

Варто відзначити, що у персоналу Хмельницької АЕС накопичений чималий практичний досвід з культури безпеки. Кілька років тому колектив електростанції був відзначений Дипломом ДП «НАЕК «Енергоатом» за вагомий внесок у розвиток атомної енергетики України, високі показники у праці, прихильність принципам культури безпеки – запоруки безпечної експлуатації ядерних установок. Тоді кращим енергоблоком з культури безпеки в Україні був визнаний перший енергоблок нашої електростанції.

На Хмельницькій АЕС перевірка стану культури безпеки здійснюється за низкою напрямків - адміністративне управління, охо-

рона праці, екологія, радіаційна безпека, технічне обслуговування, ремонтні роботи тощо. Разом з тим, зростають вимоги суспільства до цього напрямку, і це також змушує з кожним роком підвищувати рівень культури безпеки.

Підсумки конкурсу під час господарської оперативки оголосив генеральний директор Хмельницької АЕС Микола Панащенко. Найактивнішим учасником були вручені Почесні грамоти та Подяки. Перше місце присуджено художнику електроцеху Олені Балагуриній. Другі місця посіли слюсар гідротехнічного цеху Михайло Несвіт, інженер служби фізичного захисту Юрій Новак, художник транспортного цеху Олена Канигіна. Почесні треті місця

дістались художнику енергоремонтного підрозділу Галині Гончарук, оператору дільниці оператив-

ного друку Аліні Рока, художнику ремонтно-будівельного управління Наталії Летнянчин, інженеру навчально-тренувального центру Олександрю Бянову.

Гарних відгуків від конкурсної комісії також заслужили роботи машиніста-обхідника турбінного цеху Олексія Ярмолюка та інструктора навчально-тренувального центру Ігоря Ткача. Згідно із наказом по ХАЕС відзначеним учасникам конкурсу передбачені грошові винагороди.

Олександр Шустерук
Фото автора

« АТОМНА МОЛОДЬ ОБИРАЄ МЕДІАГРАМОТНЕ МАЙБУТНЄ »

Таку назву мав семінар – тренінг для молодіжної аудиторії Атомпрофспілки, серед якої були представники ОМ ЗАЕС, ХАЕС, ЮУООП, РАЕС, ЧАЕС, СООП, ЧООП, «НАЕК «Енергоатом», АРС, СМСЧ-4, а також запрошені представники Профспілки металургів та гірників України.

Проведено цей захід у Луцьку у навчально-методичному центрі (НМЦ) профспілок Волинської області. Тренерами та модераторами освітнього проекту були кандидат філософських наук Ірина Ковальчук, керівник Центру освіти НМЦ Федерації профспілкових організацій Чернігівської області Віталій Копиш, старший викладач кафедри Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти Віталія Тимчина.

Відкриваючи колегіум Атомпрофспілки, до присутніх із вступним словом звернувся голова Організації молоді Атомпрофспілки Павло Олещук та директор НМЦ Валерій Авдасєв. Про інформаційну політику в Атомпрофспілці розповіли фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою ЦК Атомпрофспілки Людмила Гап'юк та голова інформаційної комісії ЦК Богдан Сердюк.

Далі розпочався тренінг з медіаграмотності, на якому Ірина Ковальчук ознайомила учасників освітнього проекту з найрозповсюдженішими видами маніпуляцій і пропаганди, надала базові інструменти перевірки інформації засобами критичного мислення.

Віталій Копиш розповів про можливості соціальних мереж, про-

сування інформації та адміністрування спільнот, оформлення публікацій з урахуванням особливості алгоритму Фейсбуку. Зупинився на можливостях месенджеру Viber для організації групових комунікацій, на використанні сервісів компанії Google в роботі профорганізації.

«Відеомейкер зі смартфоном» – тема чотиригодинних навчань з

Віталією Тимчиною, вона надала базові інструменти створення відеороликів.

За сухим переліком тем освітньої програми семінару-тренінгу – маса емоцій та позитивних відгуків від самих викладачів та слухачів. Зокрема, профспілковий та медійний тренер Віталій Копиш підкреслив високу гіперактивність учасників, які практикувалися в копірайтингу та створенні медійного контенту.

Юлія Апшай із ХАЕС зазначає, що у сучасному суспільстві бути медіаграмотною людиною – це необхідність. «Блискучими були тренінгові заняття, які проводилися професійно та харизматично, висвітлювалися усі «фішечки», – каже вона.

Юлія Кулаєва із РАЕС: «Дякую Організації молоді Атомпрофспілки за насичені та змістовні вихідні у Луцьку. Черговий колегіум – це новий корисний досвід та знайомства, професійні тренери та безліч практичних навичок, теплі зустрічі та приємна компанія. Щиро сподіваюся на продовження...»

Продовжувати аналогічні навчання – одностайна думка усіх учасників медійного семінару.

«ЮНЕ» ВИДАННЯ СЕРЕД СТАРОДРУКІВ ОСТРОГА

Те, що книга – безцінний скарб і один з найкращих винаходів людства – аксіома для кожного. І жоден сучасний новомодний гаджет не зможе замінити це паперове диво із середньовіччя, адже народження книги – процес справді магічний. До нього дотична низка творчих та обдарованих людей, результат праці яких шелестом сторінок, запахом фарби та передчуттям таємниці відкривають для себе маленькі і дорослі читачі.

До цієї містерії нещодавно долучилася і Хмельницька атомна електростанція, яка стала ініціатором видавництва науково-пізнавальної книги для дітей «Де народжується світло».

Ідея розповіді малюкам у казковій формі про складні процеси ядерної фізики народилася у працівників інформаційного центру відділу роботи з громадськістю і ЗМІ після знайомства із креативною мисткинею, нашою землячкою Катериною Садовшук. Художниця нині живе і працює у Львові, але радо погодилася стати в пригоді своїм землякам. Катерина Сад (сама під таким псевдонімом працює дівчина) у тандемі з інформаційниками ХАЕС написала текст та проілюструвала майбутнє дитяче видання історіями про атоми і електрони, найменші частки, з яких утворено Всесвіт, та їх неймовірну роботу на атомній електростанції.

Процес книготворення обговорювався детально, до дрібниць. Наприклад, на форзаці книжки було винесено малюнки червонокнижних рослин, які ростуть навколо Хмельницької АЕС, адже діти повинні знати, що з екологією у нашому регіоні все гаразд і треба змалечку кожному берегти довкілля. Акцент авторка зробила і на головних героях казкового видання – це тваринки, які проживають у зоні спостереження атомного об'єкта: бобри та лиси. Саме ці знані у тваринному світі округи представники фауни через казкову призму розповідають

малечі про складні процеси ядерної фізики.

Згодом нетішинці раділи народженню книги, а її символічне хрещення відбулося цього року 4 грудня у місці, яке якнайкраще підходить для такого заходу – Музеї книги та друкарства Державного історико-культурного заповідника м. Острог. Саме у Луцькій вежі древнього сусіднього міста, «Волинських Афінів», як колись його називали, відбулася презентація книги молоді авторки. Знаковим є те, що у Музеї книги та друкарства зберігаються справді безцінні фоліанти старослов'янського видавництва, один із раритетних – «Острозька Біблія» першодрукаря Івана Федорова, якій 438 років і яка є першою повною друкованою духовною книгою на теренах держави, а саме містечко є колискою друкарської справи у Східній Європі.

Презентація відбулася у формі казкової вистави, яку маленьким та дорослим острожанам подарували третьокласники Нетішинської ЗОШ №1. Учасники мистецького заходу познайомилися і з сімейством поважних Бобренків, і з мудрою Лисицею, яка дуже багато розповіла усім про атомну електростанцію, і з веселими атомами, ядром, нейтронами та протонами. Директор Нетішинського краєзнавчого музею Оксана Кононюк розповіла школярам і дорослим про рідкісну флору нашого регіону, малюнки рослин якої є у книзі.

Під час мандрівки сторінками нового видання діти познайомилися із птахами, які проживають в наших краях. Орнітолог Віктор Бондарець – один із знавців фауни водосховища Хмельницької АЕС – виступив під час презентації із розповіддю про пернатих мешканців ставка-охолоджувача. Вразили присутніх майстерно виконані світліни авторства В.Бондарця

найрізноманітніших птахів, які мешкають у гармонії поруч із таким потужним енергетичним підприємством, як Хмельницька АЕС. Чимало з них рідкісні, червонокнижні. А чого варті красені-лебеді, яких уже кілька років підряд навідують та підготовують взимку на водосховищі і нетішинці, й острожани! Ці білосніжні символи

тику відбувається у місті, яке стояло біля витоків друкарства в Україні. Ми відчуваємо той трепет, який був у душі Івана Федорова після народження книги. Так, це дитяче видання, але емоції від нього надзвичайно сильні та цінні», – зазначив він.

До присутніх на заході нетішинців та острожан звернулася у відеозапису і авторка книги Катерина Сад, яка зауважила наскільки відповідальна та важлива робота у атомників. «Ця книга не дасть відповіді на усі ваші запитання, скоріше – розпалить цікавість. Я дуже тішуся, що змогла зробити корисну річ для дітей про такі складні речі», – зазначила художниця.

Начальник відділу роботи з громадськістю і ЗМІ ХАЕС Тетяна Лиситчук, даруючи дітям примірники новонародженої книги, зауважила, що хоче, аби юні острожани знали, що поряд із їхнім старовинним містом працює надпотужне підприємство, яке забезпечує світлом та теплом оселі українців, а кожна 12 електролампочка в країні світиться завдяки Хмельницькій АЕС.

Нині книга зайняла місце на полицях бібліотек міста енергетиків, а також подарована книгозбірням Острога.

Гості музею крім презентації книги побували ще й на цікавій екскурсії, яку майстерно провів науковий співробітник закладу Анатолій Хеленюк, познайомилися із давніми рідкісними книгами, що мають надзвичайну історичну цінність і дбайливо зберігаються служителями храму історії.

І якщо Острог асоціюють як місто духовної величі та славної історії нашої країни, то молоде місто Нетішин, заслуговує на звання міста енергетичної величі людської праці.

Тетяна Степанюк

вірності щороку прилітають зимувати до нас, фахівці відстежили тут птахів з Литви та Угорщини. Все це свідчить про гарну екологічну атмосферу навколо ХАЕС.

Директор Музею книги та друкарства Державного історико-культурного заповідника м. Острог Світлана Позіховська наголосила, що завжди рада гостям закладу, особливо юним, адже це робить його живим: «Дякуємо, що маємо можливість поряд із солідними виданнями мати у себе таку сучасну, веселу та корисну книгу для дітей. Фізика – наука складна і вивчається у старших класах, а у виданні про неї написано живою та образною мовою. Будемо раді візитам дітей у наш музей, де вони зможуть побачити видання серед наших численних іменитих експонатів».

Привітав гостей та організаторів заходу і заступник генерального директора з кадрів та соціального розвитку Хмельницької АЕС Віктор Демидюк. «Символічно, що презентація дитячої книги про атомну енерге-

У КАМ'ЯНЦІ-ПОДІЛЬСЬКОМУ ПОКАЖУТЬ ФІЛЬМ ПРО КАМ'ЯНЧАНІНА, ЯКИЙ ВТРАТИВ ЗІР В ЗОНІ АТО

16 грудня 2019 року у Кам'янці-Подільському відбудеться безкоштовний допрем'єрний показ повнометражного документального фільму режисера Сергія Волкова «Вдивляючись у темряву». Стрічка створена з використанням технології аудіодескрипції (тифлокоментування) і повністю адаптована для незрячих. На показ запрошені люди з порушеннями зору, які зможуть переглянути фільм.

Фільм «Вдивляючись у темряву» – це українсько-шведський проект, знятий за підтримки Держкіно України і шведської компанії Grumant Productions НВ. Режисер та автор сценарію стрічки – Сергій Волков. Головний герой фільму – Віталій Галіцин – полковник запасу ЗСУ, інструктор, сапер, родом з Кам'янця-Подільського, який служив в зоні АТО у складі добровольчого батальйону «Азов». Виконуючи бойове завдання під Новоазовськом, він підірвався у замінованому автомобілі. Отримав контузію і численні поранення, втратив зір.

Сергій Волков розповідає: «Це фільм-притча про Україну та її минуле, про сьогоднішню та майбутню. «Темрява» у фільмі одночасно реальна і метафорична. За сюжетом, незрячий, що випад-

ково осліп у дитинстві, допомагає адаптуватися іншому – ветерану, який втратив у зоні АТО зір, але не сенс життя. Це розповідь від імені людей з інвалідністю: погляд незрячих на «здоров'я» нашої держави і суспільства, історія про те, що ніколи не можна втрачати віри та надії».

Фільм водночас є твором мистецтва і частиною соціального проекту. «Мовою і засобами кінематографу ми розповіли про щоденні проблеми людей з порушеннями зору для того, щоб розпочати діалог усередині суспільства, залучити до нього владу і громадськість. Наша мета – підкреслити необхідність інтеграції незрячих людей до повноцінного життя громади, а також привернути увагу до проблем ветеранів АТО та недостатнього соціального захисту військових, які відстоюють незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України на Донбасі», – підкреслює режисер.

Показ фільму відбудеться 16 грудня о 10:00 за адресою: кінотеатр «Дружба» (вулиця Лесі Українки, 20). На показі будуть присутні головні герої фільму та члени знімальної групи. До участі у показі запрошені журналісти, представники місцевих органів влади, громадських організацій,

волонтерських ініціатив, а також усі зацікавлені жителі міста. Захід безкоштовний. Для представників ЗМІ необхідна акредитація. Контакти для акредитації: тел. 0985026465, 0664676247.

Нещодавно допрем'єрний показ фільму вже відбувся у столиці і викликав чималу зацікавленість серед столичних глядачів:

Важливо: фільм адаптовано тифлокоментарем (аудіоописом) для незрячих.

Для того, щоб скористатися ним у кінотеатрі під час перегляду, потрібно заздалегідь завантажити у смартфон мобільний додаток Earcatch.

Довідка. Кінопроект спільного українсько-шведського фільму «Вдивляючись у темряву» став одним із переможців восьмого конкурсного відбору Держкіно. Режисером та автором сценарію стрічки є Сергій Волков, продюсери картини – Галина Криворчук (студія «ВІАТЕЛ», Україна) та Alex Shiriaieff (Grumant Productions НВ, Швеція). Зйомки фільму тривали 5 років, проходили в різних містах України. Було відзнято понад 100 знімальних змін. Офіційна прем'єра фільму в Україні запланована на 2020 рік. Фільм розрахований на фестиваліне життя і прокатну історію.

**ВІДБУЛАСЯ РОБОЧА ЗУСТРІЧ ОРГАНІВ
УПРАВЛІННЯ СИЛ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ МІСТА**

У приміщенні виконавчого комітету Нетішинської міської ради відбулася нарада з органами управління та керівниками спеціалізованих служб цивільного захисту міста. Даний захід проводився з метою належної підготовки Нетішинської міської ланки до проведення командно-штабних тренувань з органами управління територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Хмельницької об-

ласті. Присутні обговорили дії органів управління, служб ЦЗ, керівників підприємств, установ, організацій та сил цивільного захисту міста у разі виникнення надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, реагування на них та ліквідації їх наслідків, а також питання організації та виконання заходів з евакуації постраждалого населення. Адже, основою практики є досконало засвоєні теоретичні знання.

**ДО РЯТУВАЛЬНИКІВ
НАВІДАЛИСЬ ШКОЛЯРІ**

5 грудня до рятувальників 7 Державної пожежно-рятувальної частини на екскурсію завітали вихованці Нетішинської загальноосвітньої школи №1.

Вогнеборці продемонстрували школярам пожежно-рятувальну техніку та обладнання, розповіли про їх технічні можливості. Під час екскурсії ДСНСівці згадали про пожежі та надзвичайні ситуації, з якими їм довелося зіткнутися. Звісно ж не забули надзвичайники

нагадати юним гостям і про основні правила пожежної безпеки, нехтування якими може призвести до трагічних наслідків, а також розповісти, як діяти у разі небезпеки.

Учні подякували господарям частини за корисно проведений час та пообіцяли дотримуватись правил безпеки.

**3 Державний пожежно-рятувальний загін
ГУ ДСНС України
у Хмельницькій області**

**ЧЕРЕЗ КРИВИН ПРОЛЯГАТИМЕ
ЗАЛІЗНИЧНИЙ МАРШРУТ
ДОДАТКОВОГО ПОТЯГА**

Днями Укрзалізниця у графіках руху пасажирського залізничного транспорту на цей та наступний роки призначила вісім нових потягів. Вони курсуватимуть у найбільш популярних напрямках.

«Графік руху потягів на 2019 та 2020 роки почали діяти 8 грудня. У ньому передбачене курсування 185 пар пасажирських поїздів. З них понад 90 відсотків - це швидкі та прискорені потяги», - зазначають у пресслужбі Укрзалізниці.

Для перевезень пасажирів у пікові періоди Укрзалізниця передбачила продовження кількох маршрутів потягів. Так, напрямок потяга №71/72 Кривий Ріг-Київ продовжено до Ужгорода й він курсуватиме через Шепетівку-Кривин.

Цей потяг з 29 грудня 2019 року до 15 січня 2020 року курсуватиме щоденно. З Ужгорода він відправлятиметься о 06:25, а приїздитиме у Кривий Ріг о 06:23. В Шепетівці він зупинятиметься на 15 хвилин о 16:04. Натомість у зворотному напрямку він буде відправлятися з Кривого Рогу о 20:59, а приїздитиме до Ужгорода о 21:28. В Шепетівці він зупинятиметься на 31 хвилину о 10:06.

**ЕНЕРГОАТОМ ТА УКРАЇНСЬКЕ ЯДЕРНЕ ТОВАРИСТВО
ОГОЛОШУЮТЬ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС РЕФЕРАТІВ
«ЯДЕРНА ЕНЕРГІЯ І СВІТ» 2020 РОКУ**

«НАЕК «Енергоатом» та Українське ядерне товариство оголошують Всеукраїнський конкурс рефератів серед учнівської молоді «Ядерна енергія і світ» 2020 року, який проводиться за участю профільних ЗВО – НТУУ «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського», Одеського національного політехнічного університету, Національного університету «Львівська політехніка», а також Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна.

Конкурс має на меті забезпечити: залучення школярів і молоді до поглиблення та популяризації знань про ядерну енергетику, ядерну фізику; підтримку обдарованої молоді, яка прагне розширити свій світогляд стосовно ядерної галузі в Україні та світі; сприяння проведенню ефективної профорієнтаційної роботи зі школярами щодо вибору професії в енергетиці.

Учасниками конкурсу можуть бути учні старшої школи (9-11 класів), молодь ліцеїв та гімназій, які цікавляться різними аспектами вивчення ядерної фізики та ядерної енергетики та прагнуть розкрити свої творчі здібності.

На конкурс приймаються індивідуальні роботи у формі реферату або науково-дослідницької роботи, у яких відображаються результати

аналізу чи досліджень автора з обраної теми.

Конкурс проводиться у два етапи:

I етап (відбірковий) проводиться до 1 квітня 2020 року:

Організаційні заходи I етапу здійснюють: у містах-супутниках українських АЕС – ВП АЕС та ВП АРС; в Іванківському районі Київської області – відділ освіти Іванківської райдержадміністрації; у м. Харків – Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; у м. Львів – НУ «Львівська політехніка»; у м. Одеса – Одеський національний політехнічний університет; у Києві шляхом загального відбору робіт по Україні – Дирекція з комунікацій ДП «НАЕК «Енергоатом».

II етап (фінал) проводиться у квітні-травні 2020 року в одному з міст розташування вищевказаних закладів вищої освіти. Для участі у фіналі конкурсу організатори I (відбіркового) етапу до 10 квітня 2020 року направляють три кращі роботи. На цьому етапі за рішенням журі визначаються переможці. Переможці, які вибороли I, II, III місця та додаткове заохочення, отримують цінні призи.

Контакти координатора проекту: Лашевич Наталія Валентинівна, р.т.: (044) 277-79-71 (вн. 30-62)

**У НЕТИШИНІ БУДЕ МУЗЕЙ
ІСТОРІЇ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

28 листопада у стінах Нетішинського відділення поліції пройшла перша робоча зустріч керівництва поліції, пенсіонерів ОВС та експертів з музейної справи щодо створення Музею історії органів внутрішніх справ.

Мета музею – ознайомити усіх бажаючих з історією становлення та розвитку правоохоронних органів у нашому місті. Як зазначив підполковник Ігор Васильович Бухер, один з творців Музею історії ОВС в ГУНП у Хмельницькій області, створення

музею – справа не з легких, що потребує кропіткої праці та наполегливості, однак спільними зусиллями, з допомогою ветеранів ОВС буде досягнуто бажаної мети.

Натхненні благородною справою очільник Славутського ВП, полковник поліції Василь Шкіндюк, а також начальник Нетішинського ВП підполковник поліції Олександр Паламарчук підтримали ідею та запевнили, що докладуть усіх зусиль, аби Нетішинський музей історії ОВС було створено.

**ЛІСІВНИКИ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ ПІДГОТУВАЛИ
ПОНАД 13 ТИСЯЧ ЯЛИНОК**

Працівники обласного управління лісового та мисливського господарства запевняють – шкода природі не завдається

У цьому році до новорічних свят лісівники області, крім свіжозрубаних ялинок, пропонують ще й деревця вирощені в горщиках, повідомляє прес-служба ОУЛМГ.

Ялинки та сосни, які реалізуються на Хмельниччині, вирощують на спеціальних новорічних плантаціях, і шкода природі при рубанні не завдається. Заготовлені державними лісгоспами ялинки реалізуються зі штрих-кодом, який розташовується на бирці чи стрічці, прикріпленій до стовбура.

Найбільше цьогоріч підготували ялинок у Ярмолинецькому лісгоспі – 4 тисячі штук.

Цими деревцями мають забезпечити Вінницю, Ярмолинці, Вінківці й Чемерівці.

А ось Шепетівський лісгосп ввів новинку – дві тисячі ялинок реалізуються запаковані в спеціальну сітку. Це оберігає гілки від пошкодження під час транспортування. Кам'янець-Подільський і Славутський лісгоспи підготували для продажу по півтори тисячі деревець. А разом всі підприємства Хмельницької області готові реалізувати 13200 дерев.

Нагадаємо, що з 18 грудня щонайменше у 16 торгових місцях продаватимуть новорічні деревця. Ялинкові базари завершать свою роботу 31 грудня.

ВІТАЄМО!

**Галину Василівну
СЕМЕНЧУК**

**Дмитра Геннадійовича
БІЛОГОРЦЕВА**

**Вікторію Леонідівну
СТОРОЖУК**

**Івана Володимировича
ХВАЛЬКА**

**Віктора Анатолійовича
МІЛЬЧАКОВА**

з Днем народження!

Нехай всі негаразди оминають ваші домівки, а на порозі завжди буде щастя! Міцного здоров'я, невичерпної енергії, море усмішок, бадьорого настрою, оптимізму, душевного, родинного тепла, достатку і благополуччя. Від щирого серця Вам щастя й любові! Нехай Вам таланти і будьте здорові!

Колектив ЦДПРВ

ЗДІЙСНЕНО ПЕРЕРАХУНОК ПЕНСІЙ

Інтерв'ю з начальником головного управління ПФУ у Хмельницькій області Ольгою Заярнюк про результати проведення перерахунку пенсій з 1 грудня

- Ольго Сергіївно, які перерахунки пенсій проведено головним управлінням Пенсійного фонду України в області з 1 грудня 2019 року?

- Перерахунки пенсій з 1 грудня 2019 року нашим пенсіонерам проведено у зв'язку із зміною соціальних стандартів відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік»:

- прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, з 1564 грн до 1638 грн (на 4,7%, або на 74 грн);

- прожиткового мінімуму в середньому на одну особу в розрахунку на місяць з 1936 грн до 2027 грн (на 4,7%, або на 91 грн);

- прожиткового мінімуму для працездатних осіб з 2007 грн до 2102 грн (на 4,7%, або на 95 грн).

- Які ж виплати зросли з 1 грудня у зв'язку із зміною соціальних стандартів?

- З врахуванням зміни величини прожиткового мінімуму органами Пенсійного фонду перераховано: мінімальні та максимальні розміри пенсій; доплату за понаднормативний стаж (для непрацюючих пенсіонерів); пенсії за особливі заслуги перед Україною; мінімальні пенсійні виплати особам з інвалідністю внаслідок війни та учасникам бойових дій; підвищення ветеранам війни та членам їх сімей; підвищення жертвам нацистських переслідувань; щомісячну державну адресну допомогу особам з інвалідністю внаслідок війни та учасникам бойових дій; державну адресну допомогу на догляд особам з інвалідністю внаслідок війни; надбавки на утриманців «військовим» пенсіонерам; мінімальні пенсійні виплати особам з інвалідністю внаслідок аварії на ЧАЕС із числа учасників ліквідації; мінімальні пенсійні виплати шахтарям.

Перерахована також надбавка до пенсії особам, які мають статус «Почесний донор України» та «Почесний донор СРСР». Розмір цієї надбавки збільшився з 193,60 грн до 202,70 грн (на 9,10 грн або на 4,7%).

Усі ці перерахунки проведено автоматично, без додаткових звернень пенсіонерів до органів Фонду.

Довідково: головним управлінням проведено перерахунок пенсій у зв'язку із зміною розміру прожиткового мінімуму в автоматичному режимі для 352,5 тис. осіб (або 87,5% отримувачів пенсій). Додаткова потреба в коштах склала 9,9 млн грн, середній розмір підвищення – 28,01 грн

- А як зміна прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, впливає на розмір мінімальної пенсії за віком?

- Згідно зі статтею 28 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється на рівні прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність. Необхідною умовою є наявність страхового стажу: для осіб, яким пенсії призначено до 01.10.2011 р. – це 25 років для чоловіків, 20 років для жінок, та в разі призначення пенсій після 01.10.2011 р. – 35 років для чоловіків і 30 років для жінок.

З 01.07.2019 року для зазначеної категорії пенсіонерів проведено перерахунок мінімальної пенсії за віком від величини 1564 грн. З 1 грудня 2019 року мінімальний розмір пенсії за віком збільшився з 1564 грн до 1638 грн, на 74 грн (або на 4,7%).

Пенсіонерам, які працюють (провадять діяльність, пов'язану з отриманням доходу, що є базою нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування), перерахунок у зв'язку із зміною величини прожиткового мінімуму проводиться після звільнення з роботи. Тому, пенсіонерам, які припинили трудову діяльність, необхідно звернутись до сервісного центру обслуговування громадян головного управління Пенсійного фонду України в Хмельницькій області за місцем перебування на обліку з відповідною заявою та документами про звільнення. Пенсію їм буде перераховано від нової величини прожиткового мінімуму з дня, що настає за днем звільнення з роботи.

Довідково: на обліку в області перебуває 52,2 тис. осіб (або 13%), які отримують пенсію в мінімальному розмірі, тобто у 1638 грн. Серед загальної кількості пенсіонерів продовжують працювати 91,3 тис. осіб (22,6%).

- Як зміниться розмір пенсії, якщо основний розмір пенсії перевищує величину прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність?

- Відповідно до статті 28 Закону за кожний повний рік страхового стажу понад 35 років чоловікам і 30 років жінкам (а для пенсій, призначених до 01.10.2011 р., відповідно понад 25 і 20 років) розмір пенсії за віком, обрахований від стажу та заробітної плати, збільшується на 1%, але не більше як на 1% мінімального розміру пенсії за віком.

До прикладу, жінці призначено пенсію в 2015 році з врахуванням страхового стажу 40 років. Її основний розмір пенсії, обрахований від стажу і заробітної плати, становить 2500 грн. При зміні величини прожиткового мінімуму до 1638 грн доплата за 10 років понаднорма-

тивного стажу буде складати 163,80 грн (1638,00 * 10%), збільшення відбудеться на 7,40 грн (163,80 - 156,40).

Для непрацюючих пенсіонерів, в яких основний розмір пенсії вище величини прожиткового мінімуму та відсутні надбавки, підвищення, збільшення пенсійної виплати з 1 грудня 2019 року відбудеться лише за рахунок збільшення доплати за понаднормативний стаж, оскільки її розмір буде обчислено від нової величини прожиткового мінімуму 1638 грн. Доплата за 1 рік понаднормового страхового стажу зростає на 0,74 грн (з 15,64 грн до 16,38 грн).

- Ольго Сергіївно, чи підвищились розміри пенсій в осіб з інвалідністю внаслідок війни?

- Нагадаю, що з 1 липня поточного року відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.06.2019 року №543 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» збільшено розмір мінімальної пенсійної виплати для осіб з інвалідністю внаслідок війни, розмір якої обчислюється у відсотках від величини прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

У зв'язку з цим з 1 грудня 2019 року зазначеній категорії ветеранів також проведено перерахунок пенсій, виходячи з нового розміру прожиткового мінімуму, і їх розмір для осіб з інвалідністю внаслідок війни:

- 1 групи становить 10647 грн (1638,00*650%) - збільшено на 481 грн;

- 2 групи – 8599,50 грн (1638,00*525%) – збільшено на 388,50 грн;

- 3 групи – 5896,80 грн (1638,00*360%) – збільшено на 266,40 грн

Для учасників бойових дій розмір мінімальної пенсійної виплати становить 165% від величини прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, а це з 1 грудня - 2702,70 грн

Хочу зазначити, що для осіб з інвалідністю внаслідок війни II і III груп із числа учасників бойових дій у період Другої світової війни, яким виповнилося 85 років і більше, встановлюється щомісячна державна адресна допомога до мінімальної пенсійної виплати в розмірі 650% прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб, тобто до 10647 грн.

- Чи вплинуло збільшення величини прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб на розміри пенсій учасників ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи?

- Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011р. №1210 «Про підви-

щення рівня соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (із змінами) для учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з роботами по ліквідації Чорнобильської катастрофи, встановлені гарантовані пенсійні виплати, розмір яких обчислюється у відсотках від прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб.

З 1 грудня 2019 року пенсії ліквідаторів, обчислені в розмірі відшкодування фактичних збитків, з урахуванням всіх підвищень і доплат, не повинні бути нижчими:

- для осіб з інвалідністю I групи – 285% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, або це 4668,30 грн (+210,90 грн);

- II групи – 255%, або це 4176,90 грн (+ 188,70 грн);

- III групи – 225%, або це 3685,50 грн (+ 166,50 грн).

До пенсій учасникам ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС призначається додаткова пенсія за шкоду, заподіяну здоров'ю, в розмірах, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. №1210 (із змінами). Це підвищення встановлюється в твердих розмірах від 56,94 грн до 474,50 грн і при зміні величини прожиткового мінімуму не перераховується.

Не перераховуються також з 1 грудня пенсії військовослужбовцям та військовозобов'язаним, які були призвані на військовий збір, та брали участь у ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, інших ядерних випробувань, військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї під час проходження військової служби (військових зборів) і внаслідок цього стали особами з інвалідністю, обчислені з п'ятикратного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня поточного року.

- А які надбавки не підлягають перерахунку при зміні соціальних стандартів?

- В зв'язку з тим, що деякі надбавки та підвищення не залежать від величини прожиткового мінімуму, а визначаються окремими урядовими постановами, з 1 грудня 2019 року залишились незмінними: підвищення дітям війни (66,43 грн), підвищення реабілітованим (54,40 грн) та членам їх сімей (43,52 грн), надбавки на догляд (50 грн), надбавки на утриманців згідно з Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (150 грн).

Довідково: отримують надбавку до пенсії як діти війни 75,7 тис. осіб, як реабілітовані та члени їх сімей – 636 осіб.

СПАРТАКІАДУ ХАЕС ЗАВЕРШЕНО

Задовго до початку фінальних змагань з футболу в залік станційної Спартакіади ХАЕС трибуна спорткомплексу «Енергетик» була заповнена уболівальниками.

У спортивному двобої за третю сходинку п'єдесталу пошани зійшлися команди ЦТАВ+Управління та НТЦ+РЦ+ЗОП. Перший тайм цього протистояння не завершився взяттям воріт, і після перерви напруга зросла удвічі. Доля бронзових медалей вирішувалася у запеклій боротьбі. У другому таймі на два голи Максимова з команди ЦТАВ+Управління суперники спромоглися відповісти голом Свіщевського.

А фінал був видовищним і непередбачуваним. «Вічні» фіналісти – команда ЕРП, та збалансована і напроход зіграна команда ЕЦ+3 ДПРЗ продемонстрували бійцівські якості і прекрасне володіння м'ячем. Як зазначив один

із суддів матчу, це була гра не лише майстерних футболістів, але й прекрасних бігунів, які демонстрували неабияку швидкість просування від воріт до воріт. За атаками обох команд з великою цікавістю спостерігали уболівальники, підтримуючи улюбленців. Атмосфера у залі була гідною фіналу.

У атаках особливо відзначався швидкісний Олександр Чутченко з команди ЕРП. Не менш вдало діяв на полі представник ЕЦ+3 ДПРЗ Микола Гайдук. Але на висоті були обидва воротарі супротивників. Нульова нічия після першого тайму.

У другій половині гри на блискавичний випадок Руслана Мартиненка (ЕРП) також голом відповів Микола Гайдук. І як вже потім не намагались гравці обох команд повторно вразити ворота, Михайло Свачій (ЕРП) та його візаві зі збірної ЕЦ+3 ДПРЗ Руслан Рижик стояли напроход наді-

йно. Судді Ігор Лихвар та Роман Форсюк зафіксували нічийний результат у основний час.

Відтак справа дійшла до післяматчевого пробиття штрафних ударів. І тут знову продемонстрував майстерність та витримку Руслан Рижик, який відбив три пенальті. Його колега не зумів повторити успіх суперника. Голами відзначились Микола Гайдук, Андрій Швець і Володимир Супрун.

Відтак Кубок та медалі за перше місце з рук директора КСК «Енергетик» Станіслава Балаяна отримала дружина ЕЦ+3 ДПРЗ. За цей колектив виступали Руслан Рижик (воротар), польові гравці Валентин Лисюк (капітан), Сергій Панцюк, Андрій Швець, Володимир Супрун, Роман Друзь, Дмитро Сулима, Микола Гайдук, Юрій Ющук, Сергій Рудий і Дмитро Бабійчук.

Петро Шелепало

ДО СЛУЖБИ У ЗСУ ГОТОВІ

З нагоди 28 річниці Дня Збройних Сил України на базі Нетішинського професійного ліцею пройшли змагання з військово-прикладних видів спорту, у яких взяли участь учні цього закладу та міського краєзнавчого центру. Юні спортсмени змагались у стрільбі з автомата, підтягуванні на перекладині (хлопці), підніманні тулуба з положення лежачи (дівчата), розбиранні і збиранні автомата. Обидві команди показали гарну виучку і хороші спортивні кондиції. Переможцями стали представники краєзнавчого центру (керівник Юрій Миколайович Кравчук, учасник АТО).

У індивідуальних змаганнях відзначились: підтягування – 20 разів Микола Локатуш, 19 – Мико-

ла Міщенко, Вадим Годжал та Олександр Кідук відповідно 15 та 14 разів (всі представники професійного ліцею, керівник Яків Петрович Годованюк).

А от «краєзнавці» були кращими у підніманні тулуба – 47 разів Марина Глушок та по 40 – Анастасія Сищук і Ганна Ходаківська. Їх суперниці-ліцеїстки продемонстрували такий результат: 50 разів Єлизавета Івчикова та 40 Катерина Зацепина.

У збиранні-розбиранні автомата вправніші були представники краєзнавчого центру. Тут відзначились Артем Кравчук, Максим Літвінчук. Денис Броловицький, Богдан Єкимов і Марина Глушок. Відтак «краєзнавці» перемогли.

Петро Шелепало

МАРКОВАНІЙ АРКУШ «КОМАХИ УКРАЇНИ» ПОСІВ ПЕРШЕ МІСЦЕ СЕРЕД 50 КРАЇН СВІТУ

Голограмні марки «Комахи України», що випустила Укрпошта, здобули філателістичне олімпійське золото – гран-прі міжнародного конкурсу на найкращу марку 2018 р. WIPA (м. Відень, Австрія). Гран-прі WIPA проходить у Відні з 1981 року та щорічно присуджується найкрасивішій поштової марці світу.

Маркований аркуш було введено у обіг 3 липня 2018 року та вперше використана сучасна технологія – тиснення голографічною

плівкою. На ньому представлено 7 марок із зображенням комах: «Цикада звичайна», «Красуня дівка», «Мінливець малий», «Богомол звичайний», «Бабка жовта», «Коник сірий», «Садочий джміль».

Авторами цього оригінального випуску об'ємних ілюстрацій марок є художники-графіки Сергій та Олександр Харуки.

Маркований аркуш випущений тиражем 30 тисяч примірників, номінал кожної марки – 7,5 грн, вартість маркованого аркуша – 52,50 грн.

ЕФЕКТ МПЕМБИ, АБО ЧОМУ ГАРЯЧА ВОДА ЗАМЕРЗАЄ ШВИДШЕ, НІЖ ХОЛОДНА?

Ефект Мпемби (Парадокс Мпемби) - парадокс, який свідчить, що гаряча вода за деяких умов замерзає швидше, ніж холодна, хоча при цьому вона повинна пройти температуру холодної води в процесі замерзання. Даний парадокс є експериментальним фактом, що суперечить традиційним уявленням, згідно з якими при одних і тих же умовах більш нагрітого тіла для охолодження до деякої температури потрібно більше часу, ніж менш нагрітого тіла для охолодження до тієї ж температури.

Цей феномен помічали свого часу Арістотель, Френсіс Бекон і Рене Декарт, проте лише у 1963 році танзанійський школяр Ераста Мпемба встановив, що гаряча суміш морозиво замерзає швидше, ніж холодна.

Будучи учнем Магамбінської середньої школи в Танзанії Ераста Мпемба робив практичну роботу з кухарської справи. Йому потрібно було виготовити саморобне морозиво - закип'ятити молоко, розчинити в ньому цукор, охолодити його до кімнатної температури, а потім поставити в холодильник для замерзання. Мабуть, Мпемба не був особливо старанним учнем і забарився з виконанням першої частини завдання. Побоюючись, що не встигне до кінця уроку, він поставив в холодильник ще гаряче молоко. На його подив, воно замерзло навіть раніше, ніж молоко його товаришів, приготуване за заданою технологією.

Після цього Мпемба експериментував не тільки з молоком, але

й зі звичайною водою. У всякому разі, вже будучи учнем Мкваської середньої школи він поставив запитання професору Деннісу Осборну з університетського коледжу в Дар-Ес-Саламі (який був запрошений директором школи прочитати учням лекцію з фізики) саме з приводу води: "Якщо взяти два однакових контейнери з рівними обсягами води так, що в одному з них вода має температуру 35 °С, а в іншому 100 °С, і поставити їх в морозилку, то в другому вода замерзне швидше. Чому?" Осборн зацікавився цим питанням і незабаром у 1969 році вони разом з Мпембою опублікували результати своїх експериментів у журналі "Physics Education". Відтоді виявлений ними ефект називається ефектом Мпемби.

Досі ніхто точно не знає, як пояснити цей дивний ефект. У вчених немає єдиної версії, хоча їх існує багато. Вся справа в різниці властивостей гарячої та холодної води, але поки не зрозуміло, які саме властивості відіграють роль в цьому випадку: різниця в переохолодженні, випаровуванні, формуванні льоду, конвекції або вплив розріджених газів на воду при різних температурах.

Парадоксальність ефекту Мпемби в тому, що час, протягом якого тіло охолоджується до температури навколишнього середовища, має бути пропорційний різниці температур цього тіла і навколишнього середовища. Цей закон був встановлений ще Ньютоном і відтоді багато разів підтверджувався на практиці. У даному ж ефекті вода з температурою 100 °С охолоджується до температури 0 °С швидше, ніж така ж кількість води з температурою 35 °С.

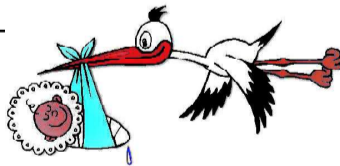
ЛОПОВНЕННЯ

З 5 по 12 грудня 2019 року в акушерському відділенні Нетішина народилося 11 немовлят: 5 хлопчиків і 6 дівчаток. Нетішинських немовлят цього разу - 6: 2 хлопчики і 4 дівчинки.

Мамою найбільшої новонародженої дитини стала нетішинка Євгенія Олександрівна Онопріюк.

Її донечка народилася вагою 3210 г при зрості 52 сантиметрів.

Щиро вітаємо батьків з поповненням у сім'ї. Дані на 9 годину 12 грудня 2019 року.

ПЕРСПЕКТИВА

Розповсюджується безкоштовно

30100, Хмельницька обл., м.Нетішин, вул. Лісова, 6, редакція. Тел.: редактор 6-37-85; кор-т: 6-37-86; www.xaes.org.ua;

Головний редактор В.П.Гусаров, тел.: 6-37-84 E-mail:gusarov.viktor@khnp.atom.gov.ua

Засновник - адміністрація і трудовий колектив Хмельницької атомної електростанції

Зам. 2481. Тираж 1350 екз. Обсяг 1.44 д.а. Набір і текстові діапозитиви виготовлені у ДОД ЦГЗ ХАЕС. Газета віддрукована офсетним способом у ДОД ЦГЗ ХАЕС. Свідоцтво про реєстрацію серії ХЦ № 200 від 25 жовтня 1994р.